

De krant in de klas

Irene Odile de Vries

Our New Economy
Koninklijke Scholengemeenschap Apeldoorn

Doelen van deze “werkwinkel”

Het economieonderwijs moet leerlingen voorbereiden op hun rol in de maatschappij. Hiervoor zou er meer aandacht moeten zijn voor

- Pluralisme en verschillende perspectieven
- “Echte wereld” uitleggen aan de hand van concepten
- Handelingsperspectief voor de leerling

Aan het einde van deze werkwinkel... kan jij het nieuws gebruiken in de klas door er concepten en de persoonlijke relevantie voor leerlingen aan te linken.

Pluralisme

Als Keynes nu zou leven, zou hij dan dezelfde dingen schrijven?

Kuznets vond het bbp zelf geen goede maatstaf voor welvaart.

Wat als op cruciale momenten in de geschiedenis nét iets andere economen net iets overtuigender waren geweest?

Alle economische theorieën die wij nu gebruiken zijn ideeën uit een bepaalde context (persoon, tijd, plaats, politieke sfeer) die een bepaald probleem oplossen. Om de problemen van nu op te lossen hebben we nieuwe theorieën en modellen nodig.

- Modellen zijn geen natuurwetten. Dus leerlingen mogen er ook over meepraten!
- Achter elke theorie zit een ‘fascinerend debat’ schuil

Echte wereld eerst

De afstand tussen het tekstboek en de ervaringen in de buitenschoolse leefwereld is (bij de meeste onderwerpen) groot. Hoe kunnen we een brug slaan en leerlingen helpen om de lessen in het boek te herkennen in nieuwe contexten (transfer)?

- Motivatie en interesse in de lesstof
- Beter begrip dat langer blijft hangen

*“Door de actualiteiten die u bespreekt snap ik het beter en
zie ik het nut van de economielessen beter in”
- leerling in 6 vwo*

Context > concept of concept > context?

Leggen we begrippen en vaardigheden uit en gebruiken we daarbij - zo boeiend mogelijke - voorbeelden, of leggen we de wereld uit aan de hand van economische theorie?

Hoe kunnen we economische concepten *gebruiken* om de echte wereld te begrijpen?

- Moeilijk om een curriculum omheen te bouwen, want de wereld verandert
- Helpt leerlingen om deel te worden van de maatschappij. Om mee te praten moet je begrijpen waar de discussie over gaat

Handelingsperspectief

Pluralisme

- “Ik mag meepraten en er zijn meerdere modellen die ik kan toepassen”

Concepten herkennen in de leefwereld. De leerling begrijpt economische keuzes en belangen, machtsposities en oorzaak-gevolg-relaties

- “Ik kan goede keuzes maken en voor mijzelf opkomen.”
- “Ik begrijp beleidskeuzes en -voorstellen van de overheid.”
- “Ik voel me niet machteloos tegenover de enorme uitdagingen waar mijn generatie voor staat.”

Lesbrieven

Our New Economy i.s.m. Day for Change

- Breder economisch gedachtegoed
- Sociale en ecologische impact
- Kant-en-klare lespakketten

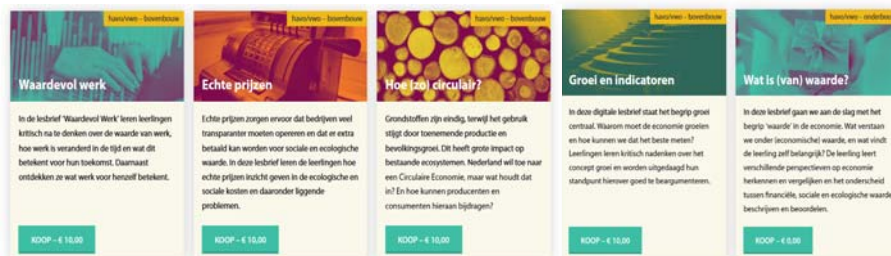
Nieuwsartikelen

- Wat gebeurt er in de wereld en welke concepten geven mij hier grip op



Lesbrieven Nieuwe economie in het VO

- Lesmateriaal -> leerlingen kritisch laten nadenken
- Thematisch rondom Nieuw Economische thema's (1 lesuur)
- Nu 5 lessen beschikbaar, 1^{ste} gratis, elk kwartaal komt er 1 bij



ECONOMIELES . nu

one
OUR NEW ECONOMY

Day for Change

HEER HOSSELIN
BERAAPT DOOR

GOLDSCHMEDING
FOUNDATION
HEER • WERK • ECONOMIE

Complete uitleg, opdrachten en lesmaterialen

Plug & Play
(korte handleiding)

Theoretisch
kader

Materiaal ook
'offline'

Wat is (van) waarde?

1 van 6 lessen afgerond (16%) [Cursus vertalen](#)

Docent

- Docentenhandleiding
- Lesondersteuning – presentatie**
- Theoretisch kader
- Opdrachten als werkblad (PDF)
- Presentatie als PDF

Leerling
4 lessen

Lesondersteuning – presentatie

In deze lesbrief gaan we aan de slag met het begrip 'waarde' in de economie. Wat verstaan we onder (economische) waarde, en wat vind jij belangrijk?

Presentatie aan de klas (digibord of beamer)

one OUR NEW ECONOMY Day for Change ECONOMIELES nu

one
OUR NEW ECONOMY

Day for Change

HEER HOSSELIN
BERAAPT DOOR

GOLDSCHMEDING
FOUNDATION
HEER • WERK • ECONOMIE

Afwisselende opdrachten gericht op kritisch denken

Waar betaal je wel/niet voor?

Opdracht 2
Waar heb je voor betaald?

- Weet je nog wat je hebt betaald voor jouw kledingstuk? (Je mag ook schatten)
- Welke kosten zitten niet in deze prijs verwerkt?

◀ 12 / 32 ▶

ECONOMIELES . nu

Economie in het nieuws (1)

Elon Musk koopt Twitter

- Aandelen, kopen van een bedrijf, hoe Twitter geld verdient

Waarom is alles zo duur?!

- inflatie, wat het betekent voor jou

FTX en de *mogelijke* cryptobubbel

- Wat zijn cryptocurrencies
- Wat is een bubbel en hoe werkt dat op de vermogensmarkt

Economie in het nieuws (2)

Krappe arbeidsmarkt

- Vraag en aanbod, waarom er zo'n tekort is
- Wat dat betekent voor jou en voor de maatschappij

Sterling Crisis

- Trickle down economics
- Begrotings- en fiscaal beleid in het buitenland

Sri Lanka's "economy has completely collapsed"

- Oorzaken, lange en korte termijn
- Gevolgen voor daar en hier

Sneak preview

In de volgende TEO:

Irene Odile de Vries

DE KRANT IN DE KLAS

Bankruns!

Hoe kan een bank nou failliet gaan, als ze al ons geld hebben? Is mijn spaarrekening nog wel veilig? Waarom wordt er zoveel gepraat over een bank in Amerika waar ik nog nooit van heb gehoord? Om deze vragen te kunnen beantwoorden, ben ik mij gaan verdiepen in de val van de Silicon Valley Bank (SVB).

Deze mini-les over de financiële sector van 15-20 minuten past bij alle berekenings- en vwo-klassen. De val van SVB past bij veel onderwerpen. Ik heb bij hun 5 aandachtspunten aan hoe vaak (!) bankruns voorkomen en hoe we hier speltheorie in terugzien en vaders moeten meer over het depositogarantiestelsel en obligaties weten. Mijn voornaamste leerdoel is dat leerlingen hun eigen rol begrijpen als er risico is op een bankrun en zichzelf een keuze moeten maken: meewerken of bijpen.

Geld in obligaties
De context is breed. Tijdens de coronacrisis hebben techbedrijven hun extra inkomsten bij SVB gezet en SVB heeft dat geld geïnvesteerd in obligaties. Het nadeel van obligaties is dat hun waarde daalt als aandelen relatief aantrekkelijker worden, zoals gebeurde toen de American Federal Reserve Bank de rente verhoogde om inflatie te bestrijden.

De stapel obligatiepapieren die SVB bezat (activa) werd minder waard dan de rekeningen van de klanten (passiva), dus de bank maakte een plan om de betalingschulden weer recht te trekken. In hun persbericht uit 2023 cradten crypto-trading platform FTX en cryptobank Silvergate al. Hoe zouden mensen die actief zijn op de vermogensmarkt op SVB's bericht reageren? Binnen twee dagen was de bank vrijwel leeggehaald en failliet verklaard. Dat begrepen mijn havo 5 leerlingen misschien beter dan ik, want waarom zou je in een wereld waar je online je geld simpelweg doorschuift naar een andere rekening – na'n rekening wel laten staan? Zij zouden hetzelfde doen.

Mijn klas vond het moeilijk om de toepassing van het groenemendilemma hier te zien. Hoezo is de optimale uitkomst dat iedereen blijft bij een bank die bijpen?

haar haar zaken niet goed regelt? We maakten een kleine tour langs de functie van de bank in Silicon Valley en de maatschappelijke kanten van 'too-big-to-fail'-interventies, zodat de consequenties duidelijker werden.

Dat vond ik belangrijk, want bankruns gebeuren vreselijk vaak: er is kans dat ook de leerlingen deze keuze moeten maken. In de afgelopen tien jaar werden banken leeggehaald in Bulgarije, Canada, Engeland en Rusland, en vorig jaar ging de Nobelprijs voor economie naar Ben Bernanke, Douglas Diamond en Philip Dybvig voor hun onderzoek over het voorkomen van een bankencrisis.

Credit Suisse
Deze les deed ik voordat ook Credit Suisse instartte, en er was geen reden om aan te nemen dat deze bankrun zou uitlopen tot een bankencrisis, maar je weet het nooit. Ik vertelde mijn leerlingen over mijn favoriete voorspelling, de zelf-fulfilling prophecy, en vroeg ze toen om te reflecteren.

Zouden zij hun geld op hun spaarrekening laten staan als experts denken dat die bank failliet gaat? Wat kan de overheid op dat moment doen om jou te overtuigen? Vind je het moeilijk dat via het depositogarantiestelsel onze overheid en andere banken moeten betalen voor deze redding? Kijk eens online hoeveel de een van SVB verdiende. Vind je het nu nog steeds eerlijk?

Irene Odile de Vries is redacteur bij *Our New Economy* en zij instruerend economiedocent bij KSG in Apeldoorn.
Irene deed haar actuele lesmateriaal en ervaringen als zij-adviseur voor de klas. De slides zijn (gratis) beschikbaar via de QR-code.



OMG, een bankrun in Silicon Valley

Hoe de Silicon Valley Bank in twee dagen omviel

Hoe de Silicon Valley Bank in twee dagen omviel

60-3003 | TUSCHSCHRIFT VOOR HET ECONOMISCH ONDERWIS | 43

Wat doe jij al?

In tweetallen/kleine groepjes voor 5-7 minuten;

- Welke actualiteiten heb jij de afgelopen weken in de klas besproken?
- Waarom heb je voor dat onderwerp gekozen?
- Op welke manier heb je dat gedaan?
- Heb je hier een opdracht bij gemaakt, zo ja wat voor soort opdracht?
- Wat vond je er moeilijk/uitdagend aan?
- Wat vond je er leuk/interessant aan?

Daarna een rondje:

- Wat heb je gehoord van de ander dat jij zelf ook wil gaan proberen?

Zelf aan de slag

Maak een lesopener obv een actualiteit. (20mins)

Materialen: minstens één krant en een notitieblok

- Wat gebeurt er? En waarom?
- In welke context? (denk vakoverstijgend!)
- Waarom is dat boeiend? Wat heeft de leerling aan deze kennis?
- Wat wil je dat de leerling hier van leert? (toets dit in een opdracht)

(Alternatieve opdracht over pluralisme)

Leg eens een stapel boeken van schrijvers met alternatieve/afwijkende ideeën op tafel. Vraag leerlingen om in 15mins door het boek te bladeren en te achterhalen;

- Wie schreef het en vanuit welke expertise?
- Wat is het belang van deze persoon/partij?
- Welk probleem kaart het boek aan?
- Welke oplossing biedt het?
- Welke economische concepten worden er besproken?
- Kende je dit perspectief al? Wat heb je geleerd?

Na 15mins gaan leerlingen in kleine groepjes elkaar vertellen over 'hun' boek

Doelen checken

Het economieonderwijs moet leerlingen voorbereiden op hun rol in de maatschappij. Hiervoor zou er meer aandacht moeten zijn voor

- Pluralisme en verschillende perspectieven
- “Echte wereld” uitleggen aan de hand van concepten
- Handelingsperspectief voor de leerling

Aan het einde van deze werkwinkel... kan jij het nieuws gebruiken in de klas door er concepten en de persoonlijke relevantie voor scholieren aan te linken.

Verder praten?

Whatsapp-groep voor economiedocenten,
om inspiratie en materialen te delen:

Voeg mij toe aan je LinkedIn netwerk:
Irene Odile de Vries

Schrijf je adres op voor maillijst voor de lesbrieven
en updates over Our New Economy.

